

Paralel Duýduryşlar - Üçünji San

*Pygamberlik Habarlarynyň Gudratly Kuwwatlandyrylyşy: Ylhamyň
Perişdeleriniň Zygiderli Synag Ediliş Prosesi*

Jeff Pippenger

2023-08-08

Soňky makalany, Ylhamyň on dördünji babyndaky üç perişdäniň hem öz elinde bir habaryň bardygyny kesgitlemek bilen jemledik. Ikinji we üçünji perişde, öz habary bilen aşak inenlerinde, ýanlarynda “pergamentiň” bardygy hökmünde tanadylýar. Her bir perişde bir habary aňladýar, we her bir habaryň gelmegi belli bir netije döredýär. Birinji perişde 1798-nji ýylda geldi. Ol habar möhürden açyldy we golaýlap gelýän höküm barada bilim artdy. Şol bilimiň artmagy ybadat edýänleriň iki toparyny döretdi. Ikinji perişde gelende, protestantlaryň ýykylmagy baradaky habar möhürden açyldy, bilim artdy we iki topar emele geldi. Ýarygije Gykylygy habary 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynda gelende, ol Exeter lager ýygnaýynda möhürden açyldy, bilim artdy we iki topar gyz döredildi. Üçünji perişde 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynda gelende, üçünji perişdäniň habary we onuň aňladýan ähli zady möhürden açyldy, bilim artdy we iki topar emele geldi.

Perişdelerde duş gelýän ýene bir aýratynlyk, olaryň habarlarynyň kuwwatlandyrylmagy bilen baglanyşyklydyr. Öňki makalada görkezilişi ýaly, ikinji perişdäniň habary Gije ýarymyndaky gykylygyň habary bilen kuwwatlandyryldy, emma Gije ýarymyndaky gykylyk ýeke-täk bir perişde bilen şekillendirilmeýär, ol köp perişdeler arkaly şekillendirilýär. Ikinji perişdä we Gije ýarymyndaky gykylyga gabat gelen taryh, ikinji perişdäniň habarynyň Gije ýarymyndaky gykylyk onuň bilen birleşende kuwwatlandyrylandygyny görkezýär. Şol bir kitapda bize şeýle diýilýär:

“Men asmanda perişdeleriň howlukmaç ol ýana-bu ýana gatnap ýörendiklerini gördüm. Olar ýere inýärdiler, soňra ýene asmana ýokary galýardylar; möhüm bir wakanyň amala aşmagyna taýýarlyk görýärdiler. Soňra men ýene bir gudratly perişdäniň ýere inmek üçin tabşyrylandygyny gördüm; ol üçünji perişdä bilen sesini birleşdirip, onuň habaryna güýç hem kuwwat bermelidi. Perişdä uly güýç we şöhrat berildi, we ol inende, ýer onuň şöhraty bilen ýagtyldy. Bu perişdäniň önünden gidýän we onuň yzyndan gelýän nur hemme ýere aralaşdy; ol güýçli ses bilen gudratly şekilde gygyrýardy hem-de şeýle diýýärdi: Beýik Wawilon ýykylady, ýykylady, we şýtanlaryň mesgenine, her bir hapa ruhuň galasyna, hem-de her bir näpak we ýigrenji guşuň kapasyna öwrüldi. Ikinji perişdäniň beren Wawilonyň ýykylýşy baradaky habary, 1844-nji ýyldan bäri ýygnaqlara girip gelýän bozulmalaryň goşulmagy bilen, ýene bir gezek berilýär. Bu perişdäniň işi öz wagtynda gelip ýetýär we üçünji perişdäniň habarynyň soňky beýik işine, onuň güýçli nida öwrülýän mahaly, goşulýar. Hudaýyň halky bolsa tizden ýüzbe-ýüz boljak synag sagadyna durup bilmek üçin hemme ýerde taýýarlanylýar. Men olaryň üstünde mesgen tutan uly bir nury gördüm, olar bu habarda birleşdiler we gorkusyzlyk bilen uly güýç arkaly üçünji perişdäniň habaryny wagyz etdiler.”

“Perişdeler gökden gelen gudratly perişdä kömek etmäge iberildi, we men hemme ýerde ýaňlanýan ýaly bolan sesleri eşitdim: Onuň içinden çykyň, eý halkym, onuň günälerine şarik

bolmaň we onuň belalaryndan paý alman; çünki onuň günäleri göge çenli ýetdi, Hudaý hem onuň nähaklyklaryny ýat etdi. Bu habar üçünji habara goşulan bir goşundy ýaly göründi we 1844-nji ýylda ýarygije gykylygy ikinji perişdäniň habaryna goşulyşy ýaly, oňa birleşdi. Hudaýyň şöhraty sabyrly, garaşýan mukaddesleriň üstünde ornaşdy, we olar gorkusyzlyk bilen iň soňky dabaraly duýduryşy berdiler, Wawilonyň ýykylanyny yglan edip, Hudaýyň halkyny onuň içinden çykmaga çagyrdylar; şeýlelikde olar onuň gorkunç höküminden gutulyp bilerler.” Spiritual Gifts, 1-nji jilt, 193, 194.

Ýarygijäniň ýary gijedäki nidası ikinji perişdä goşuldy, we Ylham kitaby on sekizinji bapdaky perişde üçünji perişdä goşulýar; ol üçünji perişdä goşulanda bolsa, Adventizmiň başlangyjynda Ýarygijäniň nidasynyň ikinji perişdä goşulmagynyň gaýtalanmagyny ýerine ýetirýär. Iki şaýadyň — ikinji we üçünji perişdäniň — esasynda, her bir perişdäniň habarynda ony güýçlendirýän ikilenç habar bar. Bu iki şaýat, taryhda birinji perişdäniň habary gelende, ondan soň şol habaryň ikilenç bir habar arkaly güýçlendirilýän pursatynyň hem bolmalydygyny öwredýär. Elbetde, bu birinji perişde üçin hem şeýle dogrudy. Biz ýaňy getirip geçen uzyn parçada, Waýt uýa: “Maňa onuň wezipesiniň ýer ýüzüni onuň şöhraty bilen nurlandyrmakdan we adamlary Hudaýyň geljek gazaby hakynda duýdurmakdan ybaratdygy aýdyldy” diýip beýan edende, birinji perişdä Ylham kitaby on sekizinji bapdaky perişdä Ýahýanyň degişli eden şol bir häsiýetlerini degişli edýär. Parçadan onuň birinji perişdäni göz önünde tutýandygy aýdyndyr.

Birinji perişdäniň habary 1798-nji ýylda gelip ýetdi, şondan soň bolsa 1840-njy ýylyň 11-nji awgustynda, Osmanly agalygy tamam bolanda, güýçlendirildi. Şol pursatda Ylham kitabyň onunjy bapnyda görkezilen gudratly perişde gökden indi-de, bir aýagyny gury ýere, beýlekisini bolsa deňze goýdy. Ol birinji perişdäniň güýçlendirilmegini aňladýar, we hut şu ýagdaý birinji perişdäniň işiniň Ylham kitabyň on sekizinji bapnydaky perişdäniň işi bilen şol bir işdigini görkezýär. Olar ikisi hem ýer ýüzüni öz şöhraty bilen ýagtyltmalydy, ýöne Ylham kitabyň on sekizinji bapnydaky perişde üçünji perişdä goşulýar, edil Ýarygije Jarçylygynyň ikinji perişdä goşulyşy ýaly we Ylham kitabyň onunjy bapnyda inen perişdäniň birinji perişdä goşulyşy ýaly.

Şonuň üçin, birinji perişde gelende, möhürden açylan bir habar iki sany seždä edýänleriň toparyny dörettdi. Birinji perişdäniň habary Ylham onunjy bapdaky perişde tarapyndan güýçlendirilende, onuň elinde Ýahýa iýmegi buýran kiçi bir kitap bardy; bu bolsa onuň bir habar getirendigini, ony möhürden açandygyny we onuň iki sany seždä edýänleriň toparyny döredenligini görkezýär. Ikinji perişde, Ýarygije Gykylygy we üçünji perişde gelende-de, synag edýän hem-de iki sany seždä edýänleriň toparyny döredýän möhürden açylan bir habar bardy.

Biziň garap çykýan parçamyzyň nygtaýşy, Mesihniň taryhyny Milleritleriň taryhy bilen deňeşdirmek arkaly, Milleritleriň taryhynda bolup geçen yzygiderli synag etme işiniň gadymy Ysraýylyň soňy bolan Mesihniň günlerinde hem bolup geçendigini görkezýär. Eger yzygiderli synag etme işi ruhy Ysraýylyň başynda we gadymy Ysraýylyň ahyrynda bolup geçen bolsa, onda gadymy Ysraýylyň başynda bolşy ýaly, ruhy Ysraýylyň ahyrynda hem yzygiderli synag etme işi bolar.

Millerit taryhynda bu, 1798-nji ýyldan 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabryna çenli iki topar ybadat edijini synagdan geçirip ýüze çykaran baş sany möhümiň açylmagyny aňladýar. Bu parça aç-açan

öwredýär: eger siz bir synagdan geçmeseňiz, indiki synagdan hem geçmersiňiz, çünki siz hatda synap hem görmersiňiz. Şeýle hem Mesihniň döwründe synag etme işiniň gutulyş meýilnamasy babatda öň saýlanan äht halkynyň doly garaňkylykda bolmagy bilen jemlenýändigini hem aýdyňdyr. Daniýel bilen Ýahýa özlerniň arkasyndaky sese gulak asýanlary, açylan her bir täze hakykaty aýratynlykda derňemegi talap eden yzygiderli synag etme işinden geçenleri aňladýarlar.

Danielyň we Ýlhamyň kitaplary bir kitapdyr, Daniel bilen Ýahýa bolsa şol bir kitabyň iki şaýadydyr. Bir şaýat kitabyň başlangyjydyr, beýleki şaýat bolsa kitabyň ahyrydyr. Iki şaýat hem nyşanly manyda ölüm we direliş başdan geçirdi; olaryň biri Med-pars patyşalygy tarapyndan yzarlanýardy, (Amerikanyň Birleşen Ştatlaryny görnüşlendirip), beýlekisi bolsa Rim tarapyndan yzarlanýardy, (papalygy görnüşlendirip). Ýahýa, Danieliň öz ybadat düzgünlerini üýtgetmekden ýüz öwürendigini üçin yzarlanşyna laýyklykda, Şenbe gününü saklaýandygy sebäpli yzarlanýar. Olar bilelikde, ýedinji günün Şenbesiniň deregine Ýekşenbe gününe ybadaty kabul etmekden ýüz öwürendikleri üçin dünýäniň ahyrynda yzarlanýanlary aňladýarlar.

Danyýel we Ýahýa arkaly şekillendirilýän halk möhürlenlenler bolupdy ýa-da bolar; çünki Danyýel patyşanyň “permanyna” boýun egmändigini üçin ýolbarslaryň çukuryna taşlananda, niýetiň üýtgedilmezligi üçin patyşa daşy möhürledi. Danyýel ebedilik üçin möhürlenipdi, sebäbi Mädiler bilen Parslaryň kanunlaryna görä, patyşanyň permany hem, onuň möhüriniň ygtyýary hem üýtgedilip bilinmeýärdi. Patyşanyň möhüri daşyň üstüne basyldy we gapy ýapyldy. Gapy Ýekşenbe kanuny wagtynda ýapylýar, we hiç bir adam ol gapyny açyp bilmez; edil 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynda gapynyň ýapylyşy ýaly. Bu, pygamberlikde beýan edilen pygamberlik wakalaryna diňe seretmegiň däl, eýsem pygamber hekaýanyň içinde şekillendirilende, ony gurşap alýan ýagdaýlary hem ulanmagyň möhümdigini görkezýän ýönekeý bir mysaldy.

Şeýle-de, bu başlangyjy (Danyýel kitaby) soňy (Ýlham kitaby) bilen bilelikde şol bir pygamberligiň iki şaýady hökmünde garamagyň gudratynyň bir mysalydyr, çünki Mukaddes Kitapdaky bir hakykaty berkarar etmek üçin iki şaýat zerurdyr. Öňünden aýdylyp berlen wakalar hem-de pygamberligiň bilen baglylykda pygamberleriň işleriniň şekillendirilmegi hem ikisi-de ylham berilendir.

Ähli Mukaddes Ýazgylar Hudaý tarapyndan ylham berlipdir we taglymat üçin, ýazgartma üçin, düzediş üçin, dogrulykda terbiýe bermek üçin peýdalydyr; şeýlelikde, Hudaýyň adamy kämil bolup, ähli ýagşy işler üçin doly enjamlaşdyrylan bolar. 2 Timoteos 3:16, 17.

Eger Mukaddes Kitabyň öňünden aýdan wakalary dünýäniň soňuny şekillendirýän bolsa, onda pygamberiň şol öňünden aýdylan zady kabul edýän we oňa şaýatlyk edýän mahalyndaky keşbi hem-de daş-töweregi hem dünýäniň soňunyň şekillendirmesidir. Şonuň üçin pygamberiň daş-töweregi we işleri pygamberlik taýdan şekillendirilende, pygamber dünýäniň soňundaky Hudaý halkynyň şekillendirmesidir. Şol düşünişi esas edinip, Malahidäki Eliýas baradaky öňünden aýdylşyň ugruny Ýlham kitabyň on dördünji we on sekizinji bablarynyň ugurlary bilen bir ýere getirýän bolsak, olaryň ählisi in soňky duýduryş habarynyň taryhyna şaýatlyk edýär; emma olaryň şaýatlygy iki gatlydyr.

Habar, Hudaýyň halkyndan daşary bolup geçjek öňünden aýdylan wakalardan durýar, ikinji derejeli şaýatlyk bolsa pygamberiň şol habary kabul edýän we yglan edýän wagtyndaky tejribesinden durýar. Bir taryhyň daşky we içki taraplaryny beýan edýän iki pygamberlik çyzygynyň bardygy baradaky pygamberlik düşüňjesi Adventizmiň öňbaşçylary tarapyndan ykrar edildi we jemgyýetçilik ýazgysyna girizildi. Meniň pikirimçe, öňbaşçylaryň bu ýörelgäni ulanmagynyň nusgawy mysaly olaryň Ylhamdaky ýedi ýygnagy hem-de Ylhamdaky ýedi möhri ýygnagyň içki we daşky taryhyny görkezýän biri-birine parallel taryhlar hökmünde kesgitlemegidir. Möhürler daşky taryhy, ýygnaklar bolsa içki taryhy görkezýär.

Malakidäki, Ylhamyň on dördünji we on sekizinji bablaryndaky Eliýa habary, Ylhamyň birinji babynda “İsa Mesihniň ylhamy” diýlip hem atlandyrylýan şol bir ahyrky duýduryş habaryny görkezýär. Birinji bapda Hudaý Ata bu habary Mesih’e berdi; ol hem ony Jebraýyla berdi; Jebraýyl hem ony Ýahýa berdi, ol bolsa ony ýygnaklara iberdi. Eliýanyň habary, şeýle hem Ylhamyň birinji, on dördünji we on sekizinji bablarynda görkezilen habarlar, hut şol bir habardyr.

Pygamberleriň ruhlary pygamberlere tabyndyr. Çünki Hudaý bulaşyklygyň däl-de, parahatçylygyň gözbaşydyr; mukaddesleriň ähli ýygnaklarynda hem şeýledir. 1 Korintoslylar 14:32, 33.

Bu hemişe şol bir habardyr, çünki “pygamberler pygamberlere tabyndyr.” Aýatlarda “tabyn” diýip terjime edilen söz şu manyny berýär: “aşak goýmak; gaýtawul görnüşinde boýun bolmak: – boýun egmek astynda bolmak (boýun egiji), aşak salmak, tabyn etmek, (bolmak, etmek) tabyn (–a, –a çenli), tabynlyk astynda bolmak (–a, –yň astynda), özüni tabyn etmek.” Ähli pygamberler biri-biri bilen ylalaşýarlar we biri-birine tabyndyrlar; bolmasa, olaryň beren habary bulaşyklyk dörederdi.

Jemleýdäki in soňky duýduryş habarynyň ähli pygamberlik şekillendirişleri şol bir habary aňladýar. Rebbiň niýetine görä, on gyzyň timsalyndaky “parasatlylar” diýlip hasap edilýänler, şeýle hem Daniýel kitaby açylanda “bilimiň artmagyna” “düşünýän” “parasatlylar” diýlip atlandyrylýanlar — Rebbiň islegi boýunça, şol “parasatlylar” ýörite habary ol açylan mahaly tanamalydyrlar. Şol tanama, Mukaddes Kitabyň öz içinde anyk görkezilen mukaddes ýazgylary öwreniş usulyny ulanmak arkaly amala aşyrylýar. Bu usul Işaya ýigrimi sekiz bilen sazlaşykda, Mukaddes Kitapdaky bir meselä degişli dürli pygamberlik ugurlaryny biri-birine deňeşdirip, dogry pygamberlik wakalaryny kesgitlemek üçin bir ýere getirmek prosesi arkaly ýerine ýetirilýär.

Siziň sabyrlylygyňyzy haýyş edýärim, sebäbi bu makalany şu ýerde jemleýäris we bu pikirleri indiki makalada dowam etdireris.